

IN HET VELD - Poelen in Twente

In sommige gebieden kun je beter niet aanbellen bij een boer als er Wageningen op je auto staat. Hier in Twente klets je even, vraag je hoe het gaat, en natuurlijk mag je even bij hun poel kijken. Als het ijs eenmaal gebroken is zijn de Twentenaren gemoedelijk. En je wordt ook nog wel op de koffie gevraagd.

Twee keer in het voorjaar gaat een student alle poelen af rond Oldenzaal, de Dinkel en Boerskotten. Een prachtig landschap, waar door Landschap Overijssel en met provinciale programma's veel poelen en 'basisbiotopen' voor amfibieën ontwikkeld zijn. Er waren van oudsher poelen in het gebied, maar met een beetje subsidie en het actief benaderen van de boeren is het netwerk rond 1995 in een paar jaar uitgegroeid tot meer dan 150 poelen! De kamsalamander is typisch een soort van dit agrarisch gebied:

de soort moet een netwerk hebben met kleinschalige afwisseling van grasland, bosjes en struweel. En dat op lemige bodems, liefst wat kwel waar het water blijft staan. Het Twentse landschap blijkt ideaal. De stikstofbelasting in Twente is tegenwoordig echter hoog, en poelen raken snel vervuild met overvloedige mest.

Drie jaar lang inventariseren we alle poelen. Ik coördineer het inventarisatiewerk van studenten, ga een weekje mee het veld in om hen wegwijs maken en om de verschillende soorten goed te leren kennen. We beschrijven de poel, maken vegetatieopnamen en meten de waterkwaliteit. Uitvalsbasis is een caravan bij een boerencamping waar de studenten overnachten. Het monitoren van poelen begint eind maart of april, met een tweede ronde in juni of juli voor de larven.

Uit sommige poelen scheppen we meer dan twintig volwassen exemplaren. Er zijn ook verrassingen, zoals opeens een Alpenwatersalamander in een plas. Bij navraag blijkt dat pa, de vader van de boer, ze zo machtig mooi vond bij het pension in Zuid-Limburg, dat hij er een paar meegenomen had.

Het werk gebeurt in het kader van een LIFE-project - een van de eerste waarschijnlijk, want dit programma heeft net zijn dertigjarig jubileum gevierd. We werken met INBO samen in Vlaanderen, Denemarken en Engeland, een walhalla voor amfibieën vanwege de duizenden poelen die daar nog liggen. Dit gebied bij Oldenzaal is een van de beste gebieden voor de kamsalamander. Pas vijftien jaar later hoorde ik dat Nederland aanvankelijk te weinig beschermde gebieden aangewezen had voor de kamsalamander en er aanvullende gebieden nodig waren. De vele waarnemingen in Twente sprongen er destijds uit op de kaart, en mede vanwege ons veldwerk zijn de landgoederen van Oldenzaal aangewezen als Natura 2000-gebied. Was het effect van ons werk altijd maar zo duidelijk zichtbaar!

THEO VAN DER SLUIS